

Aan de raad van de gemeente Laren
per e-mail: griffie@laren.nl, teun.zwemmer@laren.nl

Onderwerp: Transitieplan GNR

Onze referentie: VVG/LM/16.001

Huizen, 7 januari 2016.

Geachte dames, heren,

De Vereniging van Vrienden van het Gooi (VVG) wil graag bijdragen aan de gedachtevorming met betrekking tot het Transitieplan van het GNR. De voorzitter van de VVG, de heer Johan Jorritsma, of de vicevoorzitter, de heer Hans Metz, zal daartoe graag gebruik maken van de mogelijk tot inspreken in de vergadering van de commissie Maatschappij en Financiën van 21 januari a.s.

Ter informatie stuur ik u een persbericht dat de VVG uitgaf na publicatie van het Transitieplan met daaraan toegevoegd het advies van de VVG aan het dagelijks bestuur van het GNR met betrekking tot de voorstellen in het rapport over het GNR dat de heer P. Winsemius midden 2015 uitbracht en een begeleidend persbericht.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de VVG,

L. Mak
secretaris.

Bijlagen:

- Persbericht VVG m.b.t. Transitieplan GNR, 28 oktober 2015
- Advies VVG aan DB GNR m.b.t. rapport-Winsemius, 16 september 2015
- Persbericht VVG m.b.t. rapport-Winsemius, 17 september 2015

Persbericht 28 oktober 2015

De VVG is positief over Transitieplan GNR maar ziet wel open einden

De Vereniging van Vrienden van het Gooi is blij dat er met het Transitieplan nu voorstellen liggen voor acties om het GNR toekomstbestendig te maken. Maar er blijven zeker ook nog vragen open, vooral over de financiën. Met name mist de VVG de financiële onderbouwing voor de langere termijn.

De Vereniging van Vrienden van het Gooi (VVG) heeft de afgelopen jaren en maanden met lede ogen aangezien dat het maar niet wilde lukken om voortgang te maken op het dossier 'Toekomst GNR'. "De VVG zag de zorgen bij het GNR op financieel en op organisatorisch gebied steeds groter worden en tegelijk leek er maar geen opening te komen naar een weg waarin de toekomst van deze organisatie kon worden veilig gesteld. Vanuit onze doelstelling 'Voor een groen en leefbaar Gooi' hebben wij steeds meegedacht om deze zaak op een constructieve manier vooruit te helpen. Nu lijkt er een plan op tafel te liggen waarmee verder gewerkt kan worden", aldus VVG-voorzitter Johan Jorritsma.

Positief waardeert de VVG vooral het voorstel dat de Gooise gemeenten de financiële verantwoordelijkheid gaan dragen. De VVG begrijpt dat samenwerking van het GNR met de regio Gooi en Vechtstreek mogelijkheden biedt om aan de noodzakelijke efficiëntieslag te werken. Maar het is wel onduidelijk of hiermee de nodige financiële voordelen kunnen worden behaald. De verandering in de bestuurlijke top van het GNR is een goede stap. Afslanking, professionalisering en meer afstand van de politiek maken een slagvaardiger beleid mogelijk. Voor de VVG is een randvoorwaarde daarbij dat de nieuwe bestuurders onafhankelijk zijn.

Wel blijft er volgens de VVG een grote en zeer belangrijke vraag onbeantwoord: komt het geld er echt? Voorzitter Jorritsma: "Er staan fraaie woorden in het Transitieplan over de financiële kant van het verhaal, maar die blijven steken ambities. Wij willen graag meer inzicht in de concrete manieren waarop zowel het dagelijks bedrijf van het GNR als de bijzondere projecten aan voldoende middelen gaan komen. Natuurbeheer is en blijft tenslotte de kerntaak van het GNR! Daarvoor is een vaste stroom van inkomsten nodig, want met kortlopende acties kun je zo'n bedrijf niet op poten houden. De provincie Noord-Holland heeft al laten weten dat er van die kant zeker niet meer geld is te verwachten. Amsterdam haakt af. Verdere bezuinigingen op het natuurbeheer zijn in aantocht. Dat betekent volgens ons dat de Gooise gemeenten echt veel verder moeten gaan dan alleen drie jaar lang een incidentele euro erbij!"

Niet voor publicatie: nadere informatie bij Johan Jorritsma, voorzitter VVG, tel. 06 18 30 05 12

De **Vereniging van Vrienden van het Gooi**, een vereniging met circa 1250 leden, zet zich in voor het behoud van het eigen karakter van het Gooi en omstreken, zowel in het landelijk als in het stedelijk gebied. Dat eigen karakter is te omschrijven als "dorpen verscholen in het groen". Er zijn grote natuurgebieden met fraaie natuurlijke horizonten en afwisselende landschapstypen: zandverstuiving, heide, bos, weilanden, moerassen en plassen. Binnen de Randstad is dit een heel bijzondere situatie.

De VVG probeert aantastingen van het Gooise landschap tegen te gaan of te voorkomen en kansen te benutten voor een duurzame toekomst.

Advies VVG aan DB GNR met betrekking tot rapport Winsemius

De VVG adviseert het Dagelijks Bestuur van het GNR als volgt te besluiten over het rapport-Winsemius:

1. **Te kiezen voor de zogenaamde Nuloptie-plus uit het rapport Bernsen.** VVG vindt dat primair de Gooise participanten in GNR zich verantwoordelijk zouden moeten voelen voor de structurele financiering van de exploitatie van GNR. Hiermee geven de participanten vorm aan de gewenste grotere betrokkenheid van de bevolking bij de Gooise natuur. Het zijn immers de Gooise participanten (dus de gemeenteraden) die de bevolking representeren.

Dat betekent concreet dat de Gooise participanten bereid moeten zijn om de voorzienbare tekorten in de exploitatie, die ontstaan door het vertrek van Amsterdam en de te verwachten bezuinigen op de subsidies voor het natuurbeheer, voor hun rekening te nemen.

Deze stap heeft als praktische consequentie, dat de afspraken in de Samenwerkingsovereenkomst 1992 over de verdeling van de bijdragen tussen de Gooise participanten en de provincie, aangepast moet worden na het vertrek van Amsterdam: 25% provincie en 75% Gooise gemeenten.

2. De Samenwerkingsovereenkomst 1992 verder ook te wijzigen, en wel zodanig ,dat de participanten de afspraken over aanvulling van tekorten in de structurele financiering van GNR een meer verplichtend karakter geven. Daarmee beëindigen zij de huidige vrijblijvendheid over de aanvulling van de tekorten. En wordt bovendien de structurele financiering van GNR door de participanten in de toekomst gegarandeerd.
3. De criteria in de Samenwerkingsovereenkomst 1992, op basis waarvan de hoogte van de bijdrage van elk van de Gooise participanten wordt bepaald, te heroverwegen. Concreet betekent dat, dat de bijdragen van de Gooise participanten niet meer of niet alleen gebaseerd worden op inwoneraantallen, zoals nu het geval is, maar (ook) op de omvang van de GNR-gronden in de betrokken gemeente. Daarmee wordt een eerlijker verdeling van de baten van de natuur bereikt. Praktisch zou dat vorm gegeven kunnen worden door verhoging van de OZB-opbrengsten door de gemeenten. De waarde van het onroerend goed in het Gooi wordt immers sterk beïnvloed door de hoge omgevingskwaliteit, die de natuurgebieden van GNR opleveren. Op die wijze geven het Gooi en zijn bewoners daadwerkelijk inhoud aan het concept van de ecosysteem-diensten en gaan daarmee een voorloper positie in Nederland vervullen. Ook zal een eerlijker verdeling de bereidheid van de Gooise participanten om de onder 1 en 2 genoemde verplichtingen aan te gaan, vergroten.
4. De participanten voor te stellen de eerder afgesproken en opgelegde bezuinigingen op de organisatie van GNR ongedaan te maken. Daardoor kan de organisatie van GNR weer op orde en sterkte worden gebracht en wordt de kwetsbaarheid verminderd. Dit besluit zou moeten worden gekoppeld aan het onderzoeken en uitwerken van samenwerkingsvormen met andere soortgelijke organisaties om organisatorische kwetsbaarheid in de toekomst verder te verminderen. Randvoorwaarden daarbij zijn behoud van identiteit en zelfstandigheid van GNR. VVG denkt daarbij in eerste instantie aan organisatorische samenwerkingsvormen/afspraken met Regio Gooi en Vechtstreek en/of Natuurmonumenten en/of Utrechts Landschap.
5. Met de provincie Noord-Holland als mede-participant en subsidiënt van de exploitatie van GNR separaat en expliciet de afspraak vast te leggen , dat zij hun huidige subsidie/bijdrage van 25%

Advies VVG aan DB GNR met betrekking tot rapport Winsemius

langjarig vastleggen in ruil voor de garantie van de Gooise participanten, dat zijn hun gezamenlijke bijdragen na het vertrek van Amsterdam verhogen naar 75% .

6. Waardering kenbaar te maken richting de provincie omdat deze vanaf de oprichting van GNR haar bijzondere betrokkenheid bij GNR en de Gooise natuur heeft uitgedrukt in een substantiële financiële bijdrage. Erkenning in die rol vanuit het Gooi is op zijn plaats. De garantie van de Gooise partijen om structureel 75% i.p.v. de huidige 65% voor haar rekening te nemen is de uiting van die waardering. De Gooise partijen kunnen het ook op termijn niet alleen. VVG ziet ook voor de toekomst een belangrijke rol voor de provincie. Niet alleen financieel maar ook als partij die de Gooise partijen kan en mag aanspreken op hun gemeenschappelijke verantwoordelijkheid tot het nakomen van de nu te maken afspraken over aanvulling van tekorten.
7. Los van de eerste 5 punten, de participanten voor te stellen om, na een structurele financiële en organisatorische oplossing voor het GNR, op korte termijn te streven naar een aanpassing van de bestuurssamenstelling in de richting zoals die door Winsemius is bepleit, nl. een slanker bestuur met deskundigen. Daartoe dient een proces te worden uitgezet, waarin de participanten expliciet maken onder welke voorwaarden zij daartoe bereid zijn en op welke wijze maatschappelijke organisaties zoals VVG daarbij worden betrokken.
8. De participanten te laten weten dat VVG groot belang hecht aan een versterking van de activiteiten van GNR op het gebied van fondsenwerving en ledenwerving, mede in samenspraak met de Stichting Steun GNR. De rol van de Stichting Steun wordt gewaardeerd voor projectfinanciering van het terreinbeheer van GNR. VVG is met Winsemius van mening dat de mogelijkheden die daartoe in het Gooi zeker aanwezig zijn nog onvoldoende worden benut. VVG stelt overigens vast dat de op deze wijze te verwerven financiële middelen gelet op hun onzekere karakter incidentele middelen zullen zijn. Dat betekent dat deze middelen ingezet worden voor projecten en (afrodings-)aankopen. Daarmee kunnen deze middelen een belangrijke bijdrage leveren aan de doelen van GNR. VVG ziet fondsenwerving primair als de verantwoordelijkheid van GNR zelf en ziet daarbij geen rol weggelegd voor VVG. Wel ziet de VVG een fondsenwervende rol weggelegd voor de VGNR.
9. Kennis te nemen van het feit dat VVG wel een rol voor zichzelf ziet weggelegd in de beleidsbeïnvloeding richting de participanten en het aanspreken van de participanten op het nakomen van de afspraken met betrekking tot de structurele financiering van GNR (agenderen en stimuleren).

De Vereniging van Vrienden van het Gooi,
namens deze,

wg

mr J.G. Jorritsma, voorzitter

L. Mak, secretaris

Hilversum, 16 september 2015.

Persbericht 17 september 2015

Vrienden van het Gooi: Gooise gemeenten aan de lat voor de toekomst van het GNR!

De Vrienden van het Gooi hebben een advies uitgebracht aan het bestuur van het Goois Natuurreservaat. Dat advies geeft een concrete uitweg uit de perikelen waarin het GNR is verzeild geraakt. Kernpunt is dat vooral de Gooise gemeenten, maar ook de provincie Noord-Holland, hun financiële verantwoordelijkheid moeten nemen.

De Vrienden van het Gooi (VVG) zien vooral een belangrijke rol weggelegd voor de Gooise gemeenten. Het zijn immers die gemeenten en de inwoners van deze gemeenten die de voordelen van het wonen in het groene Gooi genieten. Een groene omgeving is aantrekkelijk als vestigingsplaats voor bedrijven maar vooral ook als woonomgeving. Om die omgeving in stand te houden is een daadkrachtig GNR nodig dat de noodzakelijke mensen en kennis in huis heeft en over de daartoe noodzakelijke financiële middelen beschikt. Daarom moeten de Gooise gemeenten het vertrek van Amsterdam financieel opvangen en moeten de opgelegde bezuinigingen ongedaan worden gemaakt.

De VVG stelt daarbij wel een verandering voor in manier waarop de bijdragen van de gemeenten worden bepaald. Niet alleen het aantal inwoners, maar ook de omvang van het GNR-terrein binnen elke gemeente zou maatstaf moeten zijn. Op die manier gaan gemeenten, die financieel – de hoogte van de bijdrage uit het gemeentefonds wordt immers mede bepaald door de oppervlakte van het buitengebied van een gemeente – en feitelijk het meest profiteren van GNR-terrein op hun grondgebied, ook het meeste bijdragen en worden de lasten tussen de gemeenten eerlijker verdeeld. De OZB kan dan als dekking van de kosten worden ingezet, want de meerwaarde van het groen vertaalt zich ook in hogere huizenprijzen.

De VVG waardeert de rol die de provincie Noord-Holland al vanaf de oprichting van het GNR heeft gespeeld en nog speelt. In de toekomst kan die rol, behalve een financiële bijdrage van 25% in de exploitatie, ook zijn die van een partij die de Gooise gemeenten kan en mag aanspreken op hun gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het nakomen van de afspraken over aanvulling van tekorten.

Ook met een solide financiële basis blijft het GNR een relatief kleine speler op het gebied van natuurbeheer. Daarom wil de VVG de mogelijkheid openhouden voor het GNR om samenwerkingsopties met andere soortgelijke organisaties uit te werken. Daarbij kan worden gedacht aan Natuurmonumenten en aan het Utrechts Landschap. Maar ook de Regio Gooi en Vechtstreek dient daarbij binnen het gezichtsveld te blijven.

Om de daadkracht van het GNR te versterken, steunt de VVG de gedachte om op termijn het bestuur van het GNR af te slanken en daarin, naast een beperkt aantal politici, ook deskundigen op het gebied van natuurbeheer te benoemen. Maar eerst moeten de financiën en de organisatie op orde worden gebracht.

Niet voor publicatie

voor verdere informatie: Johan Jorritsma, voorzitter VVG, tel. 06-1830 0512

Het Gooi is al sinds de zeventiende eeuw de achtertuin van Amsterdam. Denk bijvoorbeeld aan de zandafgravingen, o.a. voor de uitbreidingen van Amsterdam. Maar denk ook aan het plan uit 1904 om het Naardermeer te gebruiken als vuilstortplaats en de aankoop van de Franse Kamp bij Bussum in 1932 om als kampeerterrein voor de minvermogenden onder haar inwoners te dienen.

In 1924 waren er plannen van de Amsterdamse wethouder De Miranda om een zogenaamde tuinstad te bouwen als satelliet van Amsterdam op de hei tussen Hilversum, Bussum en Laren voor 40 a 50 duizend inwoners.

Van de Bussummerheide zou weinig zijn overgebleven.

Alle reden voor de gemeenten in het Gooi om het eigen gebied, en met name het natuurschoon, in bescherming te nemen. Dat kreeg vorm in 1933 door de gezamenlijke oprichting van het GNR. Doelstelling was en is "De instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door de verkrijging van de aldaar gelegen terreinen, ten einde deze ten eeuwigden dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden, en aan het publiek, door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon te verzekeren." De gemeente Amsterdam en de provincie sloten aan, maar het was toch vooral een stichting van de Gooise gemeenten zij kregen 65% van de bestuurszetels.

Twee jaar later werd als burgerinitiatief de Vereniging Vrienden van het Gooi opgericht met als doelstelling - volgens de statuten - "zowel in het landelijk als in het stedelijk gebied, het eigen karakter van het Gooi en omstreken zo goed mogelijk te bewaren en een goed natuurbeheer te bevorderen." De VVG ondersteunt - ook volgens de statuten - "zoveel als in haar vermogen ligt, de Stichting Gooisch Natuurreservaat in haar doelstellingen." De VVG sluit daarbij aan op het GNR, maar volgt het zo nodig op een kritische manier. En het is dus daarom dat wij hier nu staan. Opdat de Gooise natuurterreinen niet alleen vandaag, maar ook morgen en in de jaren daarna behouden en beheerd blijven.

Het GNR, uw en ons GNR dus, heeft het de afgelopen periode moeilijk gekregen. Amsterdam trekt zich terug, de provincie befrist de kosten en de Gooise gemeenten, u dus, hebben bezuinigd op het budget. Het beheer van de terreinen staat onder druk. Je zou kunnen zeggen "de bestuurders van het GNR hebben gesneden in hun eigen vlees." Op zoek naar oplossingen heeft het GNR, met goedvinden van de gemeenten, dus ook u, gepoogd om door samenwerking met een partij van buiten het Gooi een deel van het financiële probleem beheersbaar te maken. Er was een burgerinitiatief voor nodig om tot de gezamenlijke conclusie te komen dat het GNR een Gooise aangelegenheid moet blijven. Tot nu toe heeft dat er nog steeds niet toe geleid dat het GNR in een gezonde financiële situatie is beland.

De nu gemaakte keuze brengt met zich mee dat het behoud en het beheer van de terreinen, een kwestie is geworden waar nu alleen de Gooise gemeenten voor verantwoordelijk zijn. Het burgerinitiatief en het ledenadvies laten zien dat de inwoners van het Gooi dat ook zo zien. Aan U om daar – net als in de vorige eeuw - wederom invulling aan te geven.

12 januari 2016

Hans Metz en Johan Jorritsma

**Exploitatiekosten voorstellen (incl. organisatievoorstel kwartiermaker)
voor Gooise participanten (boven huidige bijdrage)**

Opvangen vertrek van Amsterdam	€	190.000	
Terugdraaien bezuinigingen	€	250.000	
Organisatieversterking o.b.v. Adriani	€	775.000	
Opvangen kosten provincie (vanwege bevroren bijdrage)	€	340.000	
Af: extra bijdrage Gooise Meren	€	25.000	-
	€	<u>1.580.000</u>	
PM: Bezuiniging SNL	€	50.000	+
	€	<u>1.630.000</u>	

participanten betalen nu € 1,6 mln

Relevante taken GNR op basis van exploitatie en wijze financiering van die taken.

Taken

1. De Vereniging van Vrienden van het Gooi (VVG) ziet het als haar doel (o.b.v. de statuten) om eraan bij te dragen dat het GNR duurzaam in staat wordt gesteld de natuurgebieden "ten eeuwige dage" te behouden.
Bij deze taak van het GNR hoort ook het verder uitbreiden van het huidige areaal van 2790 ha met 512 ha. door aankopen (verkrijging). Ook op die ambitie moet de organisatie worden ingericht.
2. Voor behoud van de terreinen is beheer nodig; dat komt jaarlijks terug!
3. De reguliere structurele exploitatie impliceert ook de taken op het gebied van beleid, projectontwikkeling en –begeleiding, educatie, voorlichting, draagvlak en communicatie (ter invulling van de taken van openstelling en beleefbaarheid van de terreinen).
Daarnaast de ondersteunende taken zoals personeelszaken , juridische zaken e.d.
4. De exploitatie van de organisatie moet daarom langjarig- structureel - verzekerd zijn. Continuïteit in organisatie en daarmee in de financiering zijn voorwaarde.

Soort financiering

1. De borging van de structurele kosten moet m.n. komen van de bijdrage van de participanten, eigen inkomsten als houtverkoop en bijdragen van de begunstigers.
NB: De exploitatiekosten kunnen niet uit de beheersubsidie SNL worden gefinancierd; deze dekken slechts een deel van de feitelijke beheerskosten.
2. De kosten van aankoop van de nog te verwerven terreinen (512 ha), de inrichting van bestaande en nieuwe terreinen (bijv. in Anna's Hoeve bij verwijderen van bestaande weg i.v.m. herinrichting), kosten van ecodeucten en andere faunavoorzieningen, publieksvoorzieningen (zoals de bouw van schapenkooi) en andere soortgelijke projecten worden met incidentele middelen gefinancierd. Reden waarom er ook voor deze kosten een flinke ambitie ligt!
Dekking van die kosten door middel van incidentele inkomsten zoals fondsen, loterijgelden, crowdfunding, legaten/erfenissen, giften projectsubsidies (overheden, EU) e.d.

